

Arbeiderinternasjonalene.

Nazismens sammenbrudd vil etter alt å dømme bli fulgt av et stort oppsving for sosialistiske partier og faglige arbeiderorganisasjoner over hele verden. Det blir en viktig oppgave etter krigen å gjennopprette kontaktene og utbygge samarbeidet mellom alle disse organisasjoner. Arbeidet med å gjenreise den internasjonale arbeiderbevegelse - både den faglige og den politiske - må imidlertid forberedes allerede nå mens krigen pågår.

Når det gjelder den faglige internasjonale har dens styre og sekretariat kunnat opprettholde sin virksomhet under krigen, om enn i begrenset omfang. Av vesentlig betydning har det vært at en har hatt engelsk-russiske og engelsk-amerikanske faglige komiteer som har drøftet og uttalt seg om spørsmål av felles interesse. Den engelske landsorganisasjon har også utbygget kontakten med andre deler av det britiske samveldet. Fagbevegelsen i Kina, India, og Latinamerika er blitt styrket og står ikke avvisende overfor internasjonalt samarbeid. Representanter for den faglige internasjonale har også hatt stadig kontakt med den nye italienske fagbevegelse, med den hurtig reorganiserte franske fagbevegelse og med fagbevegelsen i Belgia. Endel av de internasjonale yrkessekretariater har desuten sammen med faginternasjonale dannet et midlertidig internasjonalt råd som er gått igang med å forberede gjenreisningen etter krigen.

Den sosialistiske, politiske, internasjonale sto allerede før krigsutbruddet oppe i en alvorlig krise som følge av den svekkelse som fascismens fremmarsj hadde medført og krisen ble forsterket ved de internasjonalistiske tendenser som gjorde seg gjeldende innen flere lands arbeiderbevegelser. Under krigen har internasjonalenes virksomhet vært lammet i den grad at en må si internasjonalen faktisk har opphört å eksistere. - Den kommunistiske internasjonale er i mellomtiden blitt opplest. I opplosningsvedtaket slo eksekutivkomiteen fast at den kompliserte internasjonale situasjon og forholdene i de enkelte land gjorde det umulig å løse arbeiderbevegelsen.

sens nasjon le oppgiver gjennom et internasjonal sentrum. Opplosningen innebefinner også på andre punkter en innrømmelse av riktigheten i meget av den kritikken som her vært rettet mot Komintern.

Situasjonen idag er altså den at det ikke finnes noen større politisk arbeiderinternasjonalitet. Under hele krigen har det imidlertid både i England, Amerika og Sverige vært opprettholdt en personlig og nyttig kontakt mellom representanter for sosialistiske partier i en rekke land med gjenve mellomrom her de holdt møter og bl.a. drøftet spørsmålet om å forberede dannelsen av en enhetlig internasjonal for alle sosiialistiske bevegelser i verden. I november i fjor foreslo Stockholmsguppen at det i London skulle nedsættes en komite til å ta seg av dette.

Arbeidet for et par mdr. siden ble det meldt fra London at et utvalg med representanter for 11 land var gått igang med å drøfte opprettelsen av en ny sosialistisk internasjonalitet.

Så mange skuffelser som vi i ørnenes løp har opplevet når det gjelder internasjonal solidaritet og samvirke mellom arbeiderne, er det all mulig grunn for fremtidens arbeiderinternasjonalisme å bygge på en strengt realistisk vurdering og ikke vakkailusjoner om at en internasjonal sammenhengning representarer større makt enn den som tilgjengelig hos bevegelsen i de enkelte land. Den nye politiske internasjonale bør ikke fast til oppgave å gripe inn i de enkelte partiers virksomhet, men på denne annen side få tilstrekkelig autoritet til - etter demokratisk vedtak - å kunne trekke opp forpliktende framgangslinjer i store spørsmål av internasjonal betydning. Når sosialistene går inn for at statene skal gi avkull på endel av sin suverenitet til fordel for oversittlige institusjoner, kan de ikke stille mindre krav til sin egen bevegelse. Viktig er det at arbeiderbevegelsen i de forskjellige land kan samordne sine fredsmål. Den vil da med meget større styrke kunne gjøre seg gjeldende ved utformingen av den kommende fred. Det blir da en oppgave i den internasjonale arbeiderbevegelse å sørge

for at den nye internasjonale rettsorganisasjon får et solid demokratisk grunnlag. Hverken "Darlinisme" eller intervensjon mot mot demokratiske og sosialistiske folkebevegelser må tales i europeisk etterkrigspolitikk. også når det gjelder de beseirede land må en være på vakt overfor maskerte reaksjonære bestrebelses på å hindre en eventuel demokratisk-sosialistisk nyresning i disse land. Kolonifolkene må beskytes mot imperialisme. Videre må den internasjonale arbeiderbevegelse gå inn for en samordning i internasjonal målestokk av de forskjellige lands planer på de økonomiske, finansielle og sosiale område.

-000-

K r i g s s i t u a s j o n e n
I Vest ble de siste restene av tyskernes X. kompani sør for Scheldemunningen omsider likvidert i slutten av forrige uke. 1200 fanger ble tatt i dette avsnitt. Når dette skrives holder ennå spredte styrker stand på Walcheren på nordsiden av munningen, men etter at Vlissingen og Middelburg er felt har de ikke lengre igjen. De tyske troppene både her og i den øvrige delen av Nederland har dratt stor fordel av været og terrengets beskaffenhet. De alli. 3. landstigningsoperasjon på Walcheren 1. blittet av siste uke skulde egentlig vært foreberedt av et 48 timers luftbombardement, men dårlig flyver umuliggjorde denne plan. Da landstigningen allikevel ble satt i verk ble den en kostbar affære - 80% av landstigningsbåtene gikk tapt p.g.a. den voldsomme tyske artilleriilden. Det tyske forsvarer har også vært lettet av de utallige kanaler som går på kryss og tvers overalt i Nederland og av den gjennombløte, tildels oversvømmede jorda, som nesten umuliggjør innsats av panservippenet. De tyske troppenes rett ett til nordsiden av Maas har allikevel kostet nesten halvparten av den 15. tyske arme. Særlig store tap led tyskerne ved de to broovergangene over Maas (Moerdijk, nord for Hertogenbosch og Geertrudenberg nord for Breda) samt ved fergestedet ved Wilhelmstad. Da Geertrudenberg og

Wilhelmsted ble tatt i begynnelsen av denne uken og amerikanerne trengte inni Moerdijk, måtte mange svømme over Maas. Ved Aachen står amerikanerne i kamp ved byen Hürtgen, etter å ha renset Hürtgenskogen for tyske tropper. Køln Duisburg, Düsseldorf, Gelsenkirchen, Koblenz og andre byer i områdene øst og nord-øst for Aachen bombes daglig av store flystyrker. I lt kastet de allierte ned 93000 tonn bomber over Tyskland i oktober. Da det tyske jagervåpenet torsdag i forrige uke forsøkte seg med en større motstandsaksjon, ble det skutt ned 208 tyske maskiner, hvilket er ny tysk tapsrekord.

I øst fortsetter den russiske likvidasjonsoffensiven mot de 120.000 tyskerne som er avskiret i Kurland. I Øst-Preussen har tyskerne kastet inn alle tilgjengelige reserver for å stoppe russerne. Det ser ut til at russerne, som så ofte før når fienden foretar kraftinstrengelser, har lagt seg på defensiven for å matte ut motstanderen for neste offensivfremstøt.

I Ungarn raser voldsomme pancerstrider sør for Buda-Pest, etter russernes erobring av Szolnok. I n.ø.Ungarn retirerer tyskerne for fullt, for ikke å bli utflankert. Allerede i begynnelsen av uke hadde russerne tatt 10.000 fanger mellom Teis og Donau. Budapests fall (denne hovedstad ligger 2000 km. fra Stalingrad hvor tyskerne var for 2 år siden) vil åpne veien til Wien og Syd-Tyskland.

Hellas er renset for tyskere, bortsett fra de ca. 25000 mann som er isolert på Kreta og andre øyer. Tyskerne forsøker nå å slå seg gjennom passene i Jugoslavia og Albania, hvor de angripes av engelskmenn, amerikanere, russere, jugoslaver, albanaere og grekere. I Albania har Tito nådd Tirana og på grensen til Hellas holder hans tropper 3 pass besatt og har tatt Monastir. I Finnland mistet tysk mandag Ivan, deres siste basis på Ishavsvegen, 80 km. fra Norge.

Den svenske regjeringserklæring om Sveriges utenrikspolitik som ble lest opp i 1. og 2. kammaren i begynnelsen av forrige uke under overvær av bl.a. utenriksminister Lie og justisminister Terje Wold, inneholdt bl.a. følgende avsnitt om Norge og Danmark:
Vårt folk er dypt oppskaket og oppbragt over hva som foretas mot våre nabofolk i vest. Ingenting kan rokke ved det faktum at Tysklands holdning overfor Danmark og Norge direkte påvirker den svenske innstillingen til Tyskland og derigjennom de svensk-tyske forbinnelsene. Vi kan ikke godta den oppfatning at det som skjer i vårt granneland ikke skulde angå oss. Regjeringen kommer heller ikke i fremtiden til å la den avisendets holdningen hindre den fra ytterligere å understreke dette. Den forbeholder seg å gå frem på den miten som best svarer til hensikten som er å oppnå en lettelse for de rammede. - INorge har den svenske hjelpevirksomheten kunnet opprettholdes og delvis utvides. Det er gitt at anstrengelser er gjort fra sivel norsk som svensk side for å gi disse hjelpesendinger størst mulig omfatning. - Det er en stor glede for den svenske regjeringen å hilse de norske statsrådene velkommen hit. - Regjeringserklaringen fortalte videre at størsteparten av handelen med Tyskland er avbrutt og at svensk territorialfarvann fra den finske grense til Elsterbokanal var stengt for utenlandske fartøy. Videre ble det understreket at Sverige ikke var villig til å huse krigsforbrytere. - Under den debatt som fulgte ble det fra flere talere krevet at Sverige skulle gi opp sin nøytralitet og isteden innta en ikke krigførende holdning til fordel for Norge. Det ble sammenlignet med stillingen til Finnland 1940.

Hjemmefronten.

Bombeangrepene mot de svære tyske ubåtanlegg i Bergen. Mange mener at Bergen er tyskernes største ubåthavn nå etter at Kiel er så holdsomt ødelagt. Anlegget på Laksevåg like ved den ytre byggelsepi stedet er et kjempemessig etablissement både over jorden og kanskje mest ved sine underjordiske anlegg. Her har over 1000 arbeidere vært besatt i flere år. Først ble alle som

bodde ute på den halvøya hvor Laksevåg mell. verket stedlig er evakuert. Tyskerne overtok så det hele. Det ble sprengt ut masser av fjeld og laget under jordiske hvelv av fantastiske dimensjoner. I selve ubåtreservoaret er det 9 innganger til et betonghvelv, hvilket består av 6 meter tykk stålbetong. Under disse hvelv er det i hver av de 9 avdelinger plass til 3 ubåter, som kan heises opp av vannet og plasseres på det torre til all mulig reparasjon. Under disse hvelv har også tyskerne sine tilfluktsrom og det påstas at det ved det første bombardementet ihøst var ikke mindre enn 2000 mann dermede. Ute ved Florvåg, ved innseilingen til Bergen, har tyskerne et annet ubåtanlegg som er ganske betydelig, selv om det ikke nær Laksevåg anleggets dimensjoner. Og som et supplement til dette er det ved Eidsvåg - en av Bergens forsteder - også anlagt en ubåthavn, likesom det ved Garnes, lenger inne i Sør-fjorden, finnes store marineanlegg med kaier og ammunisjonsopplag.

Bergenserne har lenge ventet et engelsk angrep på Laksevågs store ubåtsasjon. Den har jo særlig i det senere vært livlig trafikert. Ikke sjeldent har en 20-30 ubåter vært inne på havnen. Under disse forhold er det selvaagttjen forbrytelse å tilta at sivile mennesker har sine boliger, ja at skole- og boligholder skole i en bygning som ligger så nært ikke opp i ubåtværkstedets naboskap. Det har da ikke vært manglet på advarsler både fra Sivildomsstyret og politiet, som då nærmest inntil og de andre nabolær ikke man trøstet seg med at det annu ikke var foretatt noen bombing. Men ettersom tyskerne mer og mer flyttet sine ubåter opp i norske farvann, hadde jo alle skjønne at en motaksjon var undgåelig. Så kom da det første store angrep, som kostet så mange dødsøfre. Enda falt ingen bomber fjernere enn 98 m. fra de militære mål, så farlig når lå den sivile bebyggelse. Og på Holen skole hvor også tyskerne var plassert, hadde et luftvernanlegg som i full aktivitet og som ikke kunne bevirke annet enn å utpeke skolen som et ledd i det tyske krigsanlegg. Bombardementet ødela Laksevåg

Bomberementet ødela Laksevåg verksted, tørrdokken, instrumentverkstedet, maskinhallen, kranene, Kleivdals verksted, Simensvikens valseverk, og skadet betongtaket uten å ødelegge det. De 500 kgs bomber som ble brukt, prellet av mot betongdekket. 4 ubåter ble ødelagt og 5 skadet. Den norske båt "Steen", som bl.a. hadde spesialvogner fra Bergen ombord, som skulle til Tyskland, ble senket. En stor tysk kisbåt på 10.000 tonn gikk til bunns og en av fjordfergene, "Radøy", likeså. Så kom det annet store angrep om natten. Fra tysk hold er det nevnt at det deltok over 300 maskiner med opp til 6 tons bomber. På Kvarven festningsanlegg kunne man iaktta at flere batterier ble bragt til taushet. Hvor sterkt Laksevåaanlegget ble skadet, vet vi ennå ikke, men hverken der eller i Florvåg gikk noe mensklig tapt. Man har nå begynt en evakuering her, som skal omfatte en krets av ca 3 km. Tapet av menneskeliv skjedde da en av bombeflyene ble rammet ved Kvarven og den skulle redde seg over Bergen ut mot Nordåsvannet. Den skulle løtte seg for bombelasten over Byfjorden, men klarte det ikke, slik at bomberne falt like innenfor Sukkerhusbryggen. Hele kvartalet her ble lagt i grus. Det havarerte fly styrtet ned i fjæren ved Store Lungegårdsvann. Flyerne ble drept innen nedstyrtningen. Den natt var det 36 ubåter i Bergen, derav 15 ved Florvåg.

Nye sprengningsaksjoner

med førsteklasses resultat er foretatt mot Møller og Larsens fabrikk i Hedemarksgata på Kampen og mot motorfabrikken "Levahn" ikke langt der i fra. Hirdens stabskvarter i Tollbugata ble kraftig skadet og besinstasjonen på Etterstad ble totalt ødelagt ved eksplosjon.

Landslederen som reddende engel.

"Bolsjevikenes innmarsj i Nord-Norge er en katastrofe", uttalte Fossum til Fritt Folk forleden, og vi innrømmer veldig at for Fossum personlig betyr innmarsjen begynnelsen til enden. Men vår urkomiske landsleder kan trøste seg med at jo mer han føler katastrofestemningen sige inn på seg, desto mer fornøyd blir de norske arbeiderne.

vært helt siden denne charlatan ble plassert på taburetten i L.O. Det blir ikke noen forandring i dette selv om landslederen aldri s' meget forsøker å spille reddende engel for arbeiderbefolkningen nordpå. Det er riktig at mange arbeidere i Nord-Norge nå gjennomlever en hard tid, men det skyldes i første rekke Fossums tyske arbeidsgivere som svir av arbeidernes hjem og jager dem sydover. Disse arbeidere fraber seg Fossums krokodillletærer. De har ett ønske: Ut med tyskerne fra Nord-Norge og vakk med Judas Lies blodbesudlede "hjelpende hind". - Når Fossum forespeiler at fagforbundenes ulykkesforsikring kan hjelpe arbeiderne ved krigsskade, er dette uriktig. Denne forsikringen gjelder ikke for krigsskade. Men det var jo ikke å vente at landslederen skulde vite det. Intervjuet i Fritt Folk tyder i det hele på at Fossums omtakede hjernekasse er blitt ytterligare svekket av den truende katastrofe. På annen måte kan det ikke forklares at landslederen finner på å si: "De mange tillitsmenn er jo valgt av sine kamerater." Om arbeidarne fikk velge sine tillitsmenn nå, ville Fossum & Co i beste fall være opptatt med å pokke Stein. - Et annet sted i intervjuet dementerer Fossum simpelt den nazifilesofiske betraktnigng som Fritt Folk innleder intervjuet med. Lovorganets medarbeider skriver at "frarene før krigen husker vi sterkest den klassekamp og lønnskamp landsorganisasjonen førte og som ofte endte med bitter kamp mellom arbeidsgiver og arbeidstaker," Fossum derimot sier ordrett: Også under forholdene før krigen var det jo fagorganisasjonens oppgave å ordne og forhandle. Det var jo bare i sjeldne tilfeller det var streik og lockouter". Det forekommer oss at Fossum her synder stygt mot Quislings historieopfatning av fagbevegelsen. Det blir imidlertid en sak som ministerpresidenten og Fossum får gjøre opp seg imellom.

Imens fortsetter vi kampen for en

F R I   F ^ G B E G E L S E .